

Тема 2. ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

- **Питання для самоконтролю**

1. Розкрийте основні завдання обліку дебіторської заборгованості.
2. Розкрийте економічний зміст поняття «Дебіторська заборгованість».
3. Розкрийте економічний зміст поняття «Поточна дебіторська заборгованість».
4. Розкрийте економічний зміст поняття «Довгострокова дебіторська заборгованість».
5. Розкрийте економічний зміст поняття «Безнадійна дебіторська заборгованість».
6. За яких умов дебіторська заборгованість визнається активом?
7. Яким нормативним документом визначено методичні засади обліку дебіторської заборгованості?
8. Наведіть приклади класифікаційних ознак та видів дебіторської заборгованості за ними.
9. З якою метою здійснюють розрахунок резерву сумнівних боргів?
10. Які ви знаєте методи розрахунку резерву сумнівних боргів?
11. Якими способами може бути розраховано коефіцієнт сумнівності?
12. Наведіть бухгалтерське проведення щодо нарахування резерву сумнівних боргів.
13. Наведіть бухгалтерське проведення щодо списання дебіторської заборгованості за рахунок резерву сумнівних боргів.
14. Наведіть бухгалтерське проведення щодо списання дебіторської заборгованості понад суму резерву сумнівних боргів.
15. Наведіть переваги та недоліки нарахування резерву сумнівних боргів на підставі методу абсолютної суми сумнівної заборгованості.
16. Наведіть бухгалтерське проведення зменшення раніше нарахованого резерву сумнівних боргів.
17. Яка інформація має бути розкрита у примітках до фінансової звітності щодо дебіторської заборгованості.
18. Що таке вексель?
19. На які витрати списуються вартість виготовлення чи придбання бланків векселів.
20. Наведіть рахунки обліку векселів одержаних.
21. Що таке службове відрядження?
22. Що вважається днем вибуття у відрядження?
23. Як регулюються питання виходу працівника на роботу в день вибуття у відрядження та в день прибуття з відрядження?
24. Які граничні норми добових для приватних суб'єктів господарювання?

25. Наведіть бухгалтерське проведення щодо видачі безготівково коштів на відрядження.

26. Наведіть бухгалтерське проведення щодо списання використаних коштів за підтвердними документами у разі відрядження директора.

27. Чи має право працівник не повернути суму грошових коштів, що були не витрачені під час відрядження?

28. Що таке претензія та яким нормативним документом вона врегульована в Україні.

29. Що має бути зазначено в претензії?

30. Який рахунок обліку використовують для обліку виставлених претензій?

Теми рефератів

1. Сутність дебіторської заборгованості та її класифікація для цілей обліку.

2. Класифікація дебіторської заборгованості та напрямки використання її для забезпечення обліково-аналітичної роботи і прийняття рішень.

3. Проблеми нарахування резерву сумнівних боргів за методом застосування коефіцієнта сумнівності в умовах різного роду видів криз (економічних, політичних, медичних тощо).

4. Методика застосування на практиці методу абсолютної суми сумнівної заборгованості в контексті визначення платоспроможності окремого дебітора.

5. Методика обліку дебіторської заборгованості за її видами.

6. Проблемні питання обліку дебіторської заборгованості за НП(с)БО та МСФЗ.

7. Особливості обліку розрахунків за претензіями.

8. Особливості обліку службових відряджень та розрахунків з підзвітними особами.

9. Особливості обліку векселів одержаних.

10. Методика визначення коефіцієнтів сумнівності та проблеми і недоліки їх застосування на практиці.

Завдання для розв'язання

На підставі наведених даних в таблиці 2.1 скласти журнал господарських операцій, простий вексель, заповнити відомості 3.1, 3.4 та журнал 6.

Таблиця 2.1 – Реєстр господарських операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума
1	Відвантажено готову продукцію на суму з ПДВ на користь ТОВ «А»	72000
2	Списана собівартість реалізованої готової продукції на користь ТОВ «А»	36000

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума
3	Отримана безготівкова оплата від ТОВ «А»	?
4	Від ТОВ «Б» отримана попередня оплата	48000
5	Відвантажено ТОВ «Б» готову продукцію в повному обсязі. Собівартість реалізованої готової продукції	22200
6	Здійснено передоплату на користь ТОВ «В», сума з ПДВ	72000
7	Отримано сировину від ТОВ «В», сума з ПДВ	60000
8	На вартість недопоставленої сировини виставлена претензія до ТОВ «В» та нараховано згідно договору пеню у розмірі 1% за кожен день прострочення її поставки. В цілому термін прострочення склав 10 днів.	?
9	Отримано залишок недопоставленої сировини та пеню за 10 днів прострочення поставки	?
10	Відвантажено сировину на користь ТОВ «Г», сума з ПДВ	15000
11	Собівартість відвантаженої сировини склала	12000
12	Отримано простий вексель від ТОВ «Г»	15000
13	Оплачений в термін оплати простий вексель від ТОВ «Г»	?
10	Відвантажено товари ПП «А» з відстроченням платежу на 120 днів, сума з ПДВ	90000
11	Собівартість відвантажених товарів	60000
12	По закінченні терміну оплати підприємство отримало відомості про неплатоспроможність ПП «А»	?
13	Здійснено обмін товарів на матеріали з АТ «А». Покупна вартість товарів без ПДВ	90000
14	Ринкова ціна товарів на момент їх відвантаження, сума з ПДВ	120000
15	30 березня отримано попередню оплату від іноземного покупця згідно договору у розмірі 1000 доларів США. Курс НБУ на дату отримання передоплати 29,90 грн/долар США.	?
16.	Курс НБУ на 31 березня 31,10 грн/долар США	?
17.	31 березня відвантажено готову продукцію на суму 2000 доларів США. Курс НБУ на дату відвантаження 31,10 грн за долар США.	?
18.	Собівартість відвантаженої продукції на користь іноземного покупця склала	50000
19.	1 квітні отримано залишок заборгованості від іноземного покупця. Курс НБУ склав 31,5 грн/долар США.	?
20.	31 березня відвантажено іншому іноземному покупцю товарів на суму 2000 Євро. Курс НБУ на дату відвантаження – 33,60 грн/євро. При цьому, валютний курс НБУ на кінець дня склав 33,80 грн/євро.	?
21.	Собівартість відвантажених товарів	30000
22.	Оплата за відвантажений товар була отримана лише в липні. Курс НБУ на дату отримання оплати склав 33,70 грн/євро. При цьому курс НБУ на 30 червня складав 33,20 грн/євро.	?

23.	Валюта отримана у березні була реалізовано через банк у квітні за курсом 31,8 грн/долар США. Курс НБУ на дату продажу склав 32,1 грн/долар США	?
-----	--	---

Форма простого векселя

Додаток 2

до Положення про вимоги до стандартної (типової) форми виготовлення вексельних бланків (пункт 3)

ПРОСТИЙ ВЕКСЕЛЬ Серія _____ № _____

_____ (валюта) (сума цифрами)

_____ (місце складання)

_____ (дата складання)

_____ 20 _____ року ми заплатимо проти цього простого векселя наказу

_____ (найменування того, кому або за наказом кого платіж повинен бути здійснений)

_____ (валюта)

_____ (сума словами)

Підлягає сплаті в

_____ (місце платежу)

_____ (найменування банківської

_____ установи)

підпис і точна адреса векселедавця реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта*/код за ЄДРПОУ

* Для осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган.

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 923 від 21.12.2017}

я
к

а
в
а
л
і
с
т

з
а

ВІДОМІСТЬ 3.4 аналітичного обліку векселів

за _____ 20__р.

Одиниця виміру _____

№ з/п	Номер документа (векселя)	Найменування векселедавця, векселеодержувача	Сальдо на початок місяця			В дебет рахунку _____ з кредиту рахунків 30, 31, 36, 37, 42, 46, 50, 60, 61, 64, 69, 70, 71, 73, 74							З кредиту рахунку _____ в дебет рахунків 30, 31, 37, 42, 45, 50, 60, 61, 63, 64, 65, 68, 84, 85, 94, 95, 97					Сальдо на кінець місяця	
			Дата отримання (видачі) векселя	Дебет	Кредит	Дата	№	№	№	№	№	Усього за дебетом	Дата	№	№	№	Усього за кредитом	Дебет	Кредит
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Усього																			

«__» _____ 20__р.

Виконавець _____

(посада)

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

15	Усього								
16	Відмітки								

II. Аналітичні дані про доходи

Одиниця виміру _____

№ з/п	Стаття доходів	Сума	
		за поточний місяць	за період з початку звітнього року
1	Усього інших операційних доходів		
	з них:		
1.1	від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю		
1.2	операційна оренда активів		
1.3	операційна курсова різниця		
1.4	реалізація інших оборотних активів		
1.5	штрафи, пені, неустойки		
1.6	від купівлі-продажу іноземної валюти		
1.7	відшкодування раніше списаних активів		
1.8	від списання кредиторської заборгованості		
1.9	від безоплатно одержаних оборотних активів		
1.10	інші доходи від операційної діяльності		
2	Усього доходів від участі в капіталі		
	з них:		
2.1	від інвестицій в асоційовані підприємства		
2.2	від інвестицій в дочірні підприємства		
2.3	від спільної діяльності		
3	Усього інших фінансових доходів		
3.1	з них: дивіденди		
3.2	відсотки		
3.3	фінансова оренда активів		
3.4	Інші доходи від фінансових операцій		
4	Усього інших доходів		
	з них від:		
4.1	зміни вартості фінансових інструментів		
4.2	реалізації фінансових інвестицій		
4.3	відновлення корисності активів		
4.4	неопераційної курсової різниці		
4.5	безоплатного одержання активів		
4.6	інші доходи		
5	Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг) за бартерними контрактами		

ЖУРНАЛ ЗАКІНЧЕНО
«__»_____20_р.

Виконавець _____

(посада)

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

У Головній книзі суми оборотів
відображено

Головний бухгалтер
(особа, яка забезпечує ведення

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

«__»_____20_р.

бухгалтерського обліку
підприємства)

Написати необхідні накази про відрядження та оформити відрядження, використовуючи дані таблиць 2.2 та 2.3.

Відобразити в журналі господарських операцій усі операції, здійснені підзвітними особами. Оформити реєстр аналітичного обліку розрахунків з підзвітними особами.

Таблиця 2.2– Аналітичні дані до рахунку 372 “Розрахунки з підзвітними особами” на початок місяця

№ з/п	Підзвітна особа	Посада	Сума, грн	
			дебет	Кредит
1	Іванов О.О.	Директор	3000	—
2	Іванова О.О.	Зав. складом	—	1200
3	Свобода О.О.	Працівник виробництва	1850	—
4	Лань О.П.	Майстер цеху	2500	—

Таблиця 2.3 – Господарські операції за _____ 20_ р.

№ з/п	Господарська операція	Сума, грн
1	Відряджено у м. Київ директора строком на 4 дня з 1-го по 4 лютого	
2	До Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт надано такі документи:	
	— Рахунок за готель за 3 доби, сума з ПДВ	1800,00
	— в рахунку готелю відображено сніданків за 3 дні на суму з ПДВ	240,00
	— у рахунку готелю виділена сума прання та прасування одягу на суму з ПДВ	360,00
	— Квиток на автобус Чернігів-Київ від 1 лютого, сума з ПДВ	300,00
	— Квиток на автобус Київ-Чернігів від 6 лютого (5 та 6 лютого вихідні дні), сума з ПДВ	300,00
	— Нараховано добові витрати (50% від максимально можливих добових згідно норм ПКУ)	?
	Примітка: всі витрати відрядженим були здійснені безготівково. Розмір добових витрат на день встановлено по підприємству – 50 % від максимально можливих добових згідно норм ПКУ	-
3	Проведено остаточні розрахунки з Івановим О.О.	?

4	5 лютого отримано Івановою О.О. суму заборгованості підприємства	?
6	9 лютого Свобода О.О. повернувся у м. Чернігів з відрядження у м. Житомир (займався налагодженням раніше поставленого обладнання) у якому був 9 днів з 1 по 9 лютого	

Кінець таблиці 2.3

№ з/п	Господарська операція	Сума, грн
7	До Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт надано такі документи:	
	— документи, що посвідчують проїзд до місця відрядження і назад (від 1 та 9 лютого відповідно) на суму з ПДВ	900,00
	— рахунок приймаючого підприємства за проживання у гуртожитку на суму з ПДВ	800,60
	— рахунок їдальні заводу за триразове харчування за 7 днів на суму з ПДВ	960,00
8	Майстер цеху Лань О.П. 1-го лютого представив Звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт та такі документи	
	— сплачено готівкою ТОВ "А" за запасні частини, сума з ПДВ	1800,00
	— сплачено безготівково транспортній організації за навантаження деталей в транспорт підприємства, сума з ПДВ	300,00
9	Невикористана сума 1 лютого здана у касу	?
10	27 лютого майстер цеху Лань О.П. отримав кошти на картку для відрядження з 1 по 5 березня у м. Київ	3000,00

Журнал реєстрації відряджень

№ з/п	Прізвище, Ініціали	Місце роботи та посада	Місце відрядження	Дата й номер наказу (розпорядження)	Дата вибуття у відрядження	Дата прибуття з відрядження
1	2	3	4	5	6	7

Журнал господарських операцій

за _____ 20__ р.

Дата	№ операції	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн

ВІДОМІСТЬ 3.2 аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами (до рахунку 37)

за _____ 20__ р.

Одиниця виміру _____

№ з/п	Номер документа	Найменування дебітора рахунків (підзвітна особа, назва організації тощо)	Сальдо на початок місяця		В дебет рахунку 37 з кредиту рахунків 10, 11, 14, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 33, 36, 39, 42, 48, 50, 60, 64, 66, 68, 69, 70, 71, 73, 74								З кредиту рахунку 37 в дебет рахунків 10, 11, 12, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 39, 42, 48, 50, 51, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 80, 84, 85, 91, 92, 93, 94								Сальдо на кінець місяця		
			Дата виникнення заборгованості	Дебет	Кредит	Дата	№	№	№	№	№	№	Усього за дебетом	Дата	№	№	№	№	№	Усього за кредитом	Дебет	Кредит	
																							7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Усього за рахунком 37																							

«__» _____ 20__ р.

Виконавець _____

(посада)

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

